

Onemocnění z vibrací

Raynaudův syndrom z vibrací

Kateřina Novosádová
Ivana Brlková

Klinika pracovního lékařství FN a LF UP
Olomouc

Definice

**Raynaudův syndrom z vibrací –
onemocnění drobných cév prstů rukou
způsobené přenosem nadlimitních vibrací
na horní končetiny**

Epidemiologie

- v minulosti poměrně časté onemocnění zvláště v hornictví
- v posledních letech se výskyt snižuje v souvislosti se snižováním počtu osob, které s vibrujícími nástroji pracují

Účinek na člověka závisí

- Na délce expozice
- Způsobu práce
- Hmotnosti a technickém stavu nástroje
- Místě a způsobu přenosu vibrací
- Věku a zdravotním stavu pracovníka

Zdroje nadlimitních vibrací

- Sbíjecí kladiva
- Motorové pily
- Brusky
- Volanty starších nákladních automobilů
- Řada dalších nástrojů a zařízení

Klinické projevy

- Bělení prstů nebo jejich částí, k němuž dochází při prochlazení rukou
- Zbělení je způsobeno nedostatečným prokrvením příslušných partií

Charakteristické rysy

- Postižení začíná na posledních člancích prstů
- Postižení bývá stranově asymetrické
- Bělení většinou nepřesahuje až do dlaně
- Nebývají přítomny trofické defekty na špičkách prstů

Stádia onemocnění

Lehká

prsty při chladu nebělí, jsou patrné odchylky v prokrvení při prstové pletysmografii po prochlazení nebo při tzv. LEWISOVÉ – PRUSIKOVÉ testu

Pokročilejší

po prochlazení lze vyvolat vlastní Rayn. sy, zpočátku bělí 1 – 2 články prstů, později se může bělení rozšířit i na větší počet článků

Diagnostika

- Nejčastěji chladový vodní pokus – u nás podle REJSKA (ponoření obou horních končetin po lokty do vody o teplotě asi 10°C na 10 minut)
- Pletysmografické vyšetření cév prstů horních končetin
- Ultrazvukové vyšetření cév HKK
- Termovize, arteriografie, kapilaroskopie, aj.

Raynaudův fenomén

Léčba

- Rozhodující je vyřazení z rizika vibrací
- Ochrana rukou před chladem
- Infuzní vazodilatační terapie
- Fyzioterapie, balneoterapie
(vakuum – kompresivní terapie)
- Vazodilatancia p. o. dlouhodobě
- Dispenzární péče

Prognóza

- Příznivá
- Po vyřazení z rizika nadlimitních vibrací již onemocnění neprogreduje
- Dochází ke spontánnímu ústupu až vyléčení

Ošetřovatelská kazuistika

- Dne 9. 1. 2006 přichází k hospitalizaci pan Z. J., ročník nar. 1948 s diagnózou traumatická vazoneuróza - hlášená jako NzP v r. 2005
- Dosud stále pracuje ve stejném podniku, dříve jako zámečník, po nahlášení NzP byl vyřazen z rizika vibrací a pracuje jako lisař – riziko hluk

Anamnesticky a objektivně

- Stále pozoruje v chladu bělení prstů HKK, mívá bolesti rukou a občas parestézie. Slyší méně, tinitus nemá. Jiné zdravotní obtíže nemá. Kouří 10 cigaret denně
- Váží 83 kg, měří 197 cm, je pravák, HKK bez deformit, chladnější, jinak nález v normě

Při přijetí

- Vyšetřeno EKG
- Ordinovány odběry krve a moče: CRP, KO, M+S, JT, minerály, ELFO bílkovin, ANF, kryogl., chlad. protilátky
- Pomocná vyšetření: EMG, CHT + pletysmografie, ORL + audiometrie
- Ordinována série 10 infuzí Procainu 200ml 0,2 % i.v. a 10 sezení VKT

Ošetřovatelské diagnózy

- Chronické bolesti a brnění rukou z důvodu expozice vibracím v zaměstnání projevující se změnou citlivosti prstů rukou a poruchami hmatu
- Bělení prstů HKK v chladu z důvodu postižení periferní mikrocirkulace vibracemi projevující se pocity mrtvých rukou
- Špatně slyší z důvodu práce v riziku hluku, projevující se změnou ve způsobu komunikace

- Potencionální riziko poruch kožní integrity z důvodu aplikace infuzí, projevující se zarudnutím a vznikem infekce v místě aplikace infuzí
- Potencionální riziko vzniku poruch cévního systému na HKK z důvodu podávání VKT projevující se výskytem petéchií

Výsledky vyšetření

Všechna biochemická vyšetření byla v normě

10.1. Chladový test + pletysmografie – došlo ke zbělení distálních dvou článků ukazováku PHK, kde byl i rozpad na pletysmografické křivce

11.1. ORL + audio - ORL vyšetření negativní, audio ztráta 20 % dle Fowlera

13.1. EMG – u nervus medianus vlevo rychlost vedení prodloužena o 11%, vpravo o 15 % oproti normě

18.1. Kontrolní EMG po léčbě – zcela v normě

Závěr

- Pacient byl přeléčen 10 infuzemi a 10 sezení VKT
- Hospitalizace klidná bez komplikací, došlo k normalizaci EMG nálezu, bolesti a parestézie rukou se zmírnily

Děkuji za pozornost
Přeji všem pěkný den!

